

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากสภาพปัญหาที่ผู้เขียนทำการกล่าวมาในบทที่ 1 ถึงบทที่ 4 ทำให้ทราบได้ว่า มาตรา 68 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติให้สิทธิแก่เอกชนผู้ทราบการกระทำตามมาตรา 68 วรรคหนึ่ง ไว้อย่างไม่ชัดเจน อีกทั้งการให้อำนาจดำเนินการยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำตามมาตรา 68 วรรคสอง ยังขาดซึ่งแนวทางและการตรวจสอบจากองค์กรที่ใช้อำนาจรัฐที่จะเข้ามาพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของชาติได้อย่างถ่วงถ่วงจนอาจส่งผลให้การใช้สิทธิของผู้ทราบการกระทำตามมาตรา 68 วรรคแรก เกิดการใช้สิทธิดำเนินการเสนอคำร้องไปในทางที่ไม่สุจริตได้

สารนิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งศึกษาถึงความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ ที่ประชาชนในรัฐจะต้องถือเป็นหลักประกัน (Guarantee) ในความมีอยู่ของสิทธิและเสรีภาพ อีกทั้งทุกองค์กรของรัฐต้องเคารพต่อหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยรัฐธรรมนูญได้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่เป็นหลักสำคัญ และยังศึกษาถึงมาตรการทางกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญตามเจตนารมณ์ (Intention) ที่แท้จริงในการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 โดยเน้นการศึกษาถึงการที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนไว้ตามมาตรา 68 วรรคสอง ที่เป็นการยืนยันและสร้างหลักประกันว่ารัฐให้คำมั่นสัญญาแก่ประชาชนของรัฐว่า การใช้อำนาจรัฐทั้งปวงจะต้องคำนึงถึงความเป็นกฎหมายสูงสุด และศึกษาถึงความเป็นมาของศาลรัฐธรรมนูญที่มีสถานะเป็นศาล (Court) ที่ต้องมีความเป็นกลางเพราะศาลเป็นหนึ่งในอำนาจอธิปไตย (Sovereignty) การใช้อำนาจอธิปไตยของศาลนั้นมีความเป็นอิสระ (Freedom) แต่ความเป็นอิสระดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่หลักในการควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย มิให้กฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ฝ่ายตุลาการต้องทำหน้าที่ในการควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายเป็นหลักสำคัญ โดยต้องมีความเป็นกลางในการวินิจฉัยคำร้องที่สามารถจะนำมาใช้เป็นหลักประกันเพื่อรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในสังคมได้ โดยเฉพาะศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรศาลมีหน้าที่หลักในการพิทักษ์ความเป็นกฎหมาย

สูงสุดของรัฐธรรมนุญ ประกอบกับการที่ศาลรัฐธรรมนูญมีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากศาลอื่น อันเป็นกระบวนการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน มิให้สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้บัญญัติรับรองไว้แล้วถูกระทบกระเทือนจากการใช้อำนาจของรัฐที่มีขอบด้วยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย จากมาตรการทางกฎหมายในปัจจุบันจึงส่งผลให้ศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นองค์กรแห่งรัฐมีบทบาทมากในการที่จะระงับข้อขัดแย้งของกลุ่มคนในสังคม

แนวทางและวิธีแห่งการใช้ดุลพินิจในการพิจารณา ควรที่จะยืนอยู่บนหลักการตามปรัชญาของกฎหมายที่ถือเป็นที่มาของแนวความคิดของการพิทักษ์รักษารัฐธรรมนูญ เช่น ปรัชญากฎหมายธรรมชาติ (Natural Law) ที่มีแนวความคิดเป็นการสนับสนุนการใช้สิทธิของปัจเจกชนอย่างอย่างกว้างขวาง โดยสนับสนุนว่าสิทธิและเสรีภาพถือเป็นสิ่งที่ตกติดมากับความเป็นมนุษย์ของบุคคลทุกคนมีมาตั้งแต่กำเนิด รัฐไม่อาจพรากหรือจำกัดสิทธิที่เกิดมาพร้อมกับมนุษย์นี้ได้ และแนวความคิดของพวกอรรถประโยชน์นิยมที่สนับสนุนแนวทางในการควบคุมความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ที่มุ่งเน้นการให้อำนาจแก่รัฐหาใช้หน้าที่ของประชาชนคนใดคนหนึ่งที่จะใช้สิทธิในการพิทักษ์รักษาความเป็นกฎหมายสูงสุดไม่ โดยได้มีแนวความคิดที่สนับสนุนซึ่งอำนาจหน้าที่ของรัฐให้มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิด โดยความผิดต่างๆ ถือเป็นความผิดต่อสังคมหรือมหาชนเป็นหลัก สังคมจึงเป็นผู้เสียหายโดยตรงจากการกระทำความผิดดังกล่าว เอกชนผู้ถูกละเมิดจากการกระทำความผิดหาใช่เป็นผู้เสียหายไม่ อย่างไรก็ดี จากการศึกษาทำให้ทราบได้ว่าแนวความคิดของพวกอรรถประโยชน์นิยมได้มีการละเลยต่อสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ผู้ได้รับผลจากการกระทำความผิด เพราะกำหนดให้รัฐแต่เพียงผู้เดียวมีอำนาจในการดำเนินคดี

จากการศึกษาถึงแนวปรัชญาทางกฎหมาย สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมและคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 18-22/2555 ทำให้ทราบได้ว่าความสำเร็จของกระบวนการทางกฎหมาย (Process of Law) อาจวัดได้จากระบบการอำนวยความยุติธรรมแก่สังคมอย่างแท้จริง โดยกฎหมายต้องเป็นวิถีทางหลักที่จะนำไปสู่ความยุติธรรมในอุดมคติ (Ideal) ได้

กฎหมายจะต้องมีได้เป็น ไปเพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของปัจเจกชนคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ หากเป็นวิถีทางที่นำไปสู่เป้าหมายแห่งความสงบสุขของสังคมอย่างแท้จริง อีกทั้งจะต้องมีเป้าหมายเพื่อการอำนวยความยุติธรรมแก่สังคมโดยรวม โดยเหตุดังกล่าวนี้เองกฎหมายรัฐธรรมนูญของประเทศต่างๆ จึงต้องกำหนดไว้เป็นการเฉพาะทั้งในด้านของบุคคลหรือองค์กรที่สามารถเสนอคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญ และในด้านของขอบเขตประเภทคดี ที่แต่ละบุคคลหรือองค์กรนั้นสามารถเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ ทั้งนี้ในประเทศที่มีศาลรัฐธรรมนูญ บุคคลหรือองค์กรที่สามารถเสนอคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญได้มักจะเป็นบุคคลหรือองค์กรทางการเมืองที่ถูกกำหนดให้เสนอคดีทางการเมือง (Political Lawsuit) เนื่องจากเจตนารมณ์สำคัญในการคงอยู่ของ

ศาลรัฐธรรมนูญ คือ การมีอำนาจหน้าที่หลักอันสำคัญประการหนึ่งในการเป็นศาลที่ระงับข้อพิพาททางการเมือง (Political Disputes)

จากแนวความคิดดังกล่าว จึงยังผลให้การยื่นคำร้องโดยตรงของบุคคลต่อศาลรัฐธรรมนูญของประเทศไทยเป็นเรื่องที่มีขึ้นใหม่ และมีคำถามตามมาว่ามีเหตุผลอย่างไรรัฐธรรมนูญนี้ถึงได้บัญญัติวางหลักเกณฑ์การใช้สิทธิของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 212 โดยจะต้องเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิด้วยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ บุคคลจะใช้สิทธิฟ้องคดีโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้เยียวยา การถูกละเมิดเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้ได้รับรองไว้แล้วโดยบทบัญญัติของกฎหมายนั้น จะต้องดำเนินการขึ้นตอนที่กำหนดไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 212 วรรคสอง เสียก่อน อีกทั้งการที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลผูกพันศาลอื่นด้วยนั้น เป็นผลมาจากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ (Intention of Constitution) ที่จะให้ศาลรัฐธรรมนูญใช้อำนาจหน้าที่ในการควบคุมตรวจสอบกฎหมายและการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ การใช้สิทธิยื่นคำร้องในคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จึงต้องมีกระบวนการ (Procedure) อันเป็นขั้นตอนที่พิเศษแตกต่างไปจากการใช้สิทธิยื่นคำร้องหรือฟ้องคดีซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลอื่น

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยในเรื่องใดแล้วย่อมถือว่าเด็ดขาด และคำวินิจฉัยนั้นๆ มีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ เมื่อเป็นเช่นนี้ ช่องทางในการใช้สิทธิของบุคคลที่จะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา 212 จึงสมควรเป็นช่องทางสุดท้ายของบุคคลนั้นๆ เมื่อความปรากฏว่าบุคคลมิได้รับการตอบสนองอย่างเป็นที่พึงพอใจจากองค์กรนั้นๆ แล้ว จึงถือได้ว่าบุคคลนั้นสิ้นหนทางเยียวยาต่อสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้สามารถทำคำร้องเช่นว่านี้และนำมายื่นเป็นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญพร้อมทั้งแนบเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

การที่รัฐธรรมนูญเพิ่มช่องทางให้แก่บุคคลที่ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยบทบัญญัติของกฎหมายให้สามารถใช้สิทธิเสนอคำร้องได้โดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ทำให้ประชาชนมีช่องทางในการบรรเทาทุกข์ทางรัฐธรรมนูญเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการเป็นผู้พิทักษ์รักษารัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญ ไม่ว่าจะเป็นโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตามซึ่งมิได้เป็นช่องทางที่สร้างความยุ่งยากให้แก่บุคคล ผู้ที่จะเข้าถึงความยุติธรรมทางรัฐธรรมนูญเพิ่มขึ้นแต่ประการใด แต่เป็นเพราะลักษณะของการมีที่มาแห่งเอกลักษณ์ของความเป็นศาลรัฐธรรมนูญนี้เอง จึงยังผลให้ต้องมีหลักเกณฑ์ซึ่งเป็นกระบวนการอันจะนำไปสู่การเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยประชาชน

มาตรา 68 วรรคสอง จึงควรเป็นมาตรการที่ช่วยบรรเทาความขัดแย้งและนำไปสู่ข้อยุติที่จะช่วยให้สังคมไทยรอดพ้นวิกฤติของชาติได้ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม การที่รัฐจะกำหนดและบัญญัติให้อำนาจแก่ปัจเจกชนที่จะใช้สิทธิตามมาตรการทางกฎหมายรัฐธรรมนูญที่สามารถนำไปสู่การยับยั้งการกระทำที่เป็นการใช้อำนาจของฝ่ายบริหาร (The Executive) หรือฝ่ายนิติบัญญัติ (The Legislative) ถือเป็นแนวทางที่นำไปสู่การพัฒนาทางด้านสิทธิของชนชาวไทยที่ดี แต่การให้อำนาจดังกล่าวควรมีมาตรการทางกฎหมายที่มีความละเอียดรอบคอบมากอยควมควมมิให้เกิดการใช้อำนาจโดยไม่สุจริตได้

จากสภาพปัญหาของการยื่นคำร้องตามมาตรา 68 ที่แม้จะมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญออกมาแล้วแต่ก็ยังขาดซึ่งบรรทัดฐานเท่าที่ควรจะเป็น อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อเนื่องสู่การประสานซึ่งแนวทางระหว่างความยุติธรรมทางสังคมกับการรักษาความเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ฉะนั้น มาตรการที่จะนำไปสู่การกำหนดหลักเกณฑ์แห่งแนวทางที่ดีควรเป็นจุดเริ่มต้นที่บุคคลในสังคมทุกกลุ่มให้ความยอมรับ อีกทั้งต้องสามารถกล่าวได้ว่าการดำเนินการดังกล่าวคงไว้ซึ่งเจตนารมณ์แห่งรัฐธรรมนูญและการรักษาไว้ซึ่งบรรทัดฐานแห่งความยุติธรรม

จากการศึกษาทำให้พิเคราะห์ได้ว่าการตีความตามมาตรา 68 ต้องขึ้นอยู่กับหลักแห่งการตีความอย่างเคร่งครัด อีกทั้งจะนำหลักการตีความอย่างผ่อนปรนมาใช้กับการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญไม่ได้ เพราะจะทำให้เป็นแนวทางแห่งการแสวงหาประโยชน์ในทางการเมืองของกลุ่มบุคคลที่ไม่พึงประสงค์ ทั้งนี้จากสภาพการแห่งปัญหาในปัจจุบัน ทำให้ศาลรัฐธรรมนูญถือเป็นองค์กรที่แบกรับภาระหน้าที่ในการประสานซึ่งรอยร้าวของสังคมไว้อย่างหนักหน่วง ทำให้สิทธิและวิธีการดำเนินคดีรัฐธรรมนูญควรมีมาตรฐานที่ชัดเจนและสังคมไว้ซึ่งข้อถกเถียง และเพื่อให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีความถูกต้องและเที่ยงธรรม ทั้งนี้เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรตัวอย่างในการสร้างแนวทางแห่งความยุติธรรมเชิงรูปธรรม โดยการตีความให้ปัจเจกชนยื่นคำร้องผ่านอัยการสูงสุดเพื่อตรวจสอบมิได้เป็นการจำกัดซึ่งสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้แต่อย่างไร ดังนั้น การเสนอคำร้องผ่านอัยการสูงสุดดังกล่าวจึงถือเป็นแนวทางที่ดีที่ประสานทั้งสิทธิของเอกชนและการถ่วงดุลจากอำนาจรัฐควบคู่กันไป การตีความมาตรา 68 วรรคสอง จึงควรให้อัยการสูงสุดมีบทบาทในการถ่วงดุลประเด็นข้อเท็จจริงที่จะเป็นการตั้งต้นซึ่งข้อพิพาทตามมาตรา 68 วรรคหนึ่ง เสียก่อน ก่อนที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดจะเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย จึงจะถือเป็นมาตรการตามหลักเจตนารมณ์แห่งมาตรา 68 โดยหากอัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงและมีความเห็นว่าไม่เป็นการกระทำตามมาตรา 68 วรรคหนึ่ง ก็ให้ประชาชนดังกล่าวมีสิทธิเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ต่อไป

5.1 บทสรุป

จากสภาพปัญหาที่ผู้ทำการศึกษาได้กล่าวมาจากการศึกษาในบทที่ 1 และสภาพปัญหาที่นำมาวิเคราะห์ในบทที่ 4 ทำให้พออนุมานได้ว่าการคุ้มครองสิทธิ (Protecting Rights) ของพลเมืองชาวไทยในปัจจุบันล้วนมีหลากหลายวิธีและหลากหลายแนวทางปฏิบัติ เพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่แบบ (Model Law) ของประเทศได้วางหลักการแห่งการคุ้มครองและรักษาซึ่งสิทธิของปวงชนชาวไทยเอาไว้อย่างถ่วงถ่วง โดยได้มีการสร้างมาตรฐานทางการคุ้มครองที่เป็นหลักการใหญ่แห่งความเป็นประชาธิปไตยผูกไว้กับศาลรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ ได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยสั่งการกระทำต่างๆ ที่ขัดต่อความเป็นประชาธิปไตยและขัดต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรหนึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีกลไกในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกชนในสังคม โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อป้องกันมิให้การดำเนินงานขององค์กรของรัฐ (State Authorities) หรือการปฏิบัติงานของฝ่ายปกครอง (Administration Section) ไปกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกชนในสังคม และมีความมุ่งหมายโดยตรงเพื่อคุ้มครองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

จากการศึกษาทำให้ทราบได้ว่าศาลรัฐธรรมนูญในปัจจุบันเป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นองค์กรฝ่ายตุลาการ ซึ่งมีให้อำนาจหน้าที่พิจารณาพิพากษาอรรถคดีที่มีปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญเพียงเท่านั้น แต่ศาลรัฐธรรมนูญยังมีหน้าที่ในการชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างองค์กรตามรัฐธรรมนูญ (Constitutional Organisation) และยังมีหน้าที่หลักในการคุ้มครองและปกป้องรักษาให้คงอยู่ซึ่งสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยมีภารกิจหลักที่สำคัญ คือ การควบคุมและรักษาความชอบด้วยกฎหมายของรัฐธรรมนูญ โดยมีมาตรการคอยควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญ

นอกจากจะมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเป็นการคุ้มครองและป้องกันความเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ และเพื่อประโยชน์ในการรักษาคุณภาพแห่งการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กรตามรัฐธรรมนูญตามที่ได้ศึกษามาในบทต่างๆ แล้วนั้น ศาลรัฐธรรมนูญยังมีหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ถือเป็นหัวใจสำคัญของกฎหมายรัฐธรรมนูญที่แฝงไว้ในเนื้อความตามมาตราต่างๆ กล่าวคือ เพื่อป้องกันผู้มีอำนาจในการบัญญัติกฎหมาย ตรากฎหมายหรือใช้อำนาจตามกฎหมายที่เป็นการใช้อำนาจตามอำเภอใจจนเกินขอบเขตที่เจตนารมณ์ตามรัฐธรรมนูญได้บัญญัติรองรับไว้ และเพื่อป้องกันการใช้ระบบรัฐสภา (Parliamentary System) สมัยใหม่เป็นเครื่องมือในการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

การใช้สิทธิของประชาชนผู้ทราบเรื่องในการยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 68 ถือเป็นหลักการใหม่ที่เพิ่มขึ้นมาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยถือเป็นมาตรการทางกฎหมายที่ให้ประชาชนสามารถผู้ทราบการกระทำของบุคคลหรือพรรคการเมืองที่ใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Overthrow the Democratic Regime) อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ (The Power to Rule the Country) โดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุด (Attorney General) ตรวจสอบข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำได้ อีกทั้งในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำตามมาตรา 68 วรรคสองแล้ว ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมือง (Political Party) ดังกล่าวได้

อำนาจในการดำเนินการดังกล่าวถือเป็นหลักการใหม่ที่เพิ่มทางออกในการแก้ปัญหาให้แก่สังคมที่กำลังเกิดเป็นวิกฤตของประเทศชาติ โดยการเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญเป็นมิติใหม่แห่งการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และยังเป็นการคงไว้ซึ่งหลักการแห่งความเป็นประชาธิปไตยตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติคุ้มครองและรับรองไว้

หลักการแห่งมาตรา 68 ดังกล่าว ถือเป็นการให้อำนาจแก่พลเมืองในสังคมที่เห็นว่ามี การกระทำใดเป็นการกระทำเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ ให้มีสิทธิและหน้าที่ในการที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ แต่ทั้งนี้ในเรื่องของการใช้สิทธิเพื่อรักษาซึ่งสิทธิตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรการทางกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ยังถือเป็นเรื่องใหม่ และมีการบัญญัติหลักการไว้อย่างกว้างๆ อีกทั้งมิได้มีการกำหนดขอบเขตแห่งการกระทำว่า การกระทำที่เป็นการกระทำเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามนัยแห่งมาตรา 68 วรรคหนึ่ง นั้น มีลักษณะเช่นไร

ในมาตรา 68 วรรคสอง ที่บัญญัติไว้ว่า ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว ประเด็นนี้พิเคราะห์แล้วเห็นว่ายังขาดซึ่งความชัดเจนจนทำให้เกิดเป็นปัญหาทางกฎหมายและส่งผลให้เป็นความขัดแย้งของกลุ่มคนในสังคม เมื่อมาตรการทางกฎหมายที่มีเจตนารมณ์อันดียังขาดความชัดเจนในการนำไปใช้ จึงส่งผลทำให้การนำไปใช้บังคับจริงในทางปฏิบัติเกิดปัญหาอย่างเช่นที่เกิดเป็นข้อพิพาทตามคำวินิจฉัยของรัฐธรรมนูญที่ 18-22/2555 ทั้งนี้

เพราะการกำหนดสิทธิและเสรีภาพที่รับรองไว้ใน มาตรา 68 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดไว้โดยไม่มีกฎหมายลำดับรองที่ออกมาเพื่อกำหนดรายละเอียดที่เกี่ยวกับสิทธินั้น แม้ว่ารัฐธรรมนูญจะมีการวางหลักประกันเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพต่างๆ ไว้ แต่กฎหมายก็มิได้กำหนดกรอบในการใช้อำนาจ การตีความและการใช้บังคับให้ตรงต่อเจตนารมณ์เอาไว้ควบคู่อย่างชัดเจน จึงอาจเป็นช่องว่างที่เป็นการเปิดโอกาสให้มีการใช้อำนาจไปในทางที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ที่แท้จริงตามอำเภอใจ

จากข้อพิพาทในสังคมนำมาสู่การเสนอคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยทั้งนี้สิ่งหนึ่งที่เราต้องยอมรับ คือ ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรที่สังคมมอบไว้วางใจและคาดหวังที่จะเป็นองค์กรหลักในการยุติข้อพิพาทของสังคม อีกทั้งยังมีความคาดหวังในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประสานซึ่งความขัดแย้งต่างๆ ของกลุ่มคนในสังคม โดยหวังให้ศาลรัฐธรรมนูญได้มีสถานะเป็นที่พึ่งเพื่อยุติข้อขัดแย้งของกลุ่มบุคคลที่เกิดขึ้น แต่ทั้งนี้ การประสานซึ่งความขัดแย้งดังกล่าวจะต้องมีแนวทางแก้ไขที่กลุ่มบุคคลในสังคมทุกกลุ่มยอมรับและเคารพในกฎกติกาดังกล่าวอย่างไม่มีข้อถกเถียงถึงหลักในการพิจารณาคำร้องต่างๆ

การใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญจึงต้องเป็นการวางกรอบการใช้อำนาจตามกฎหมายรัฐธรรมนูญอย่างถ่วงถ่วงและมีความชัดเจน กล่าวคือ การใช้อำนาจในทางปฏิบัติจะต้องมีความโปร่งใสและชัดเจนในทุกขั้นตอน จะต้องไม่มีการนำเนื้อหาในกฎหมายรัฐธรรมนูญไปตีความเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้มีการวางแนวทางที่เป็นการบัญญัติให้เป็นไปในแนวทางการให้สิทธิแก่ปัจเจกชนในสังคม การยอมรับสิทธิและการใช้สิทธิดังกล่าวจึงเป็นเรื่องที่ใหม่กับสังคมไทย การนำไปใช้บังคับจริงจึงยังเกิดเป็นสภาพปัญหาทางสังคมดังเช่นที่กล่าวมา แต่ถึงอย่างไรการตีความในเนื้อหา มาตรา 68 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะต้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสามารถประสานความขัดแย้งที่มีอยู่ในสังคมได้

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการตีความของสิทธิในการยื่นคำร้องหรือเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญของผู้ทราบเรื่อง จึงควรมีแนวทางที่เป็นบรรทัดฐานไปในแนวทางเดียวกัน โดยการตีความควรคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นหลัก เพื่อป้องกันมิให้เกิดข้อครหาว่าพิจารณาจากหลักการที่แฝงอยู่บนแรงผลักดันของกลุ่มประชาชนกลุ่มหนึ่งในสังคม เพราะถ้าการตีความทางกฎหมายเกิดและมีอยู่บนแรงกระเพื่อมที่สังคมต้องการ อาจยังผลให้แนวทางแห่งการตีความผิดเพี้ยนไปจากเจตนารมณ์ที่แท้จริงได้มาก

แต่การเสนอเรื่องซึ่งเป็นการใช้สิทธิของประชาชนผู้ทราบเรื่องที่จะดำเนินการยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามมาตรา 68 นี้ มาตราดังกล่าวถือเป็นเรื่องใหม่ที่ต่อการใช้บังคับก็ยังคงเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ โดยปัญหาหลักส่วนหนึ่งอาจเกิดจากแรงผลักดันแห่งการตีความในสังคมที่ต้องการให้เกิดการตีความในมุมมองของฝ่ายตน จนทำให้การบังคับเกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความอ่อนไหวและนำไปสู่ความขัดแย้งทางสังคม

โดยเมื่อพิจารณาจากเนื้อความในวรรคสองแห่งมาตรา 68 มีความหมายที่ว่า ในฐานะของผู้ทราบการกระทำที่เป็นการต้องห้ามตามมาตรา 68 วรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงได้และมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้อีกทางหนึ่ง จึงควรเป็นการเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงได้และมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญได้แต่เพียงทางเดียว โดยผู้ร้องในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ 18-22/2555 ได้ตีความว่าประชาชนผู้ทราบการกระทำดังกล่าวมีสิทธิทั้งเสนอเรื่องของตนโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ (Constitutional Court) ทางหนึ่ง และอีกทางหนึ่ง คือ เสนอเรื่องผ่านอัยการสูงสุด (Attorney General) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง โดยในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่าคำร้องมีมูลให้อัยการสูงสุดแต่เพียงผู้เดียวเป็นผู้มีอำนาจเสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ จากการศึกษาทำให้พบว่าในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวก็ได้ยอมรับถึงเจตนารมณ์ของมาตราดังกล่าวที่ต้องการให้ประชาชนผู้ทราบเรื่องต้องเสนอคำร้องโดยผ่านอัยการสูงสุดแต่เพียงทางเดียว แต่ศาลรัฐธรรมนูญได้หยิบยกหลักและเหตุผลที่ว่า เพื่อให้ความมุ่งหมายให้ชนชาวไทยทุกคนมีส่วนร่วมในการปกป้องพิทักษ์รักษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงทำให้เห็นได้ว่า เมื่อมาตรา 68 บัญญัติหลักการไว้ แต่เมื่อศาลรัฐธรรมนูญตีความให้ประชาชนผู้ทราบเรื่องสามารถเสนอเรื่องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ ผลของการตีความก็เท่ากับให้อำนาจอัยการสูงสุดมีเพียงอำนาจตรวจสอบเพียงเท่านั้น หลักการตามเจตนารมณ์ที่ต้องการให้อัยการสูงสุดเป็นผู้กลั่นกรองคดีจึงอาจไม่เกิดการนำไปปฏิบัติได้จริง

ปัญหาอีกกรณีหนึ่ง คือ ปัญหาขอบเขตของคำจำกัดความใน มาตรา 68 ที่ว่าการกระทำเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มีความหมายกว้างเพียงใด และการที่ศาลรัฐธรรมนูญนำไปใช้บังคับจะมีขอบเขตของการจำกัดความไว้อย่างไร หากศาลรัฐธรรมนูญตีความไปในความหมายที่กว้างจะทำให้การนำคดีมาสู่ศาลรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นได้โดยง่ายจนเกินความจำเป็น และอาจเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายรัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศอีกด้วย

เมื่อศึกษาและวิเคราะห์ในปัญหานี้แล้วจึงทำให้ทราบได้ว่าสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีจุดเด่นแตกต่างจากรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมา โดยการ

ให้อำนาจในการยื่นคำร้องตามมาตรา 68 และมาตรา 212 ถือเป็นกระบวนการเยียวยาทางกฎหมาย อันดีที่ทั่วโลกยอมรับ โดยคำร้องตามมาตรา 68 เป็นการให้อำนาจที่ควรจะมีตามสิทธิของระบอบ ประชาธิปไตยแก่ปัจเจกชน (Individual) ในสังคม ให้อำนาจคุ้มครองกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็น กฎหมายสูงสุดของประเทศ โดยกระบวนการดังกล่าวเป็นกระบวนการทางกฎหมายที่บุคคลอาจใช้ สิทธิทางกฎหมายโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ กระบวนการเป็นการควบคุมบรรทัดฐานในเชิง รูปธรรม (Concrete Norm Control) ที่มีความสำคัญต่อระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญรูปแบบหนึ่ง

การให้อำนาจปัจเจกชนในการมีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา 68 นั้น ในสังคมไทยยังคงมีข้อถกเถียงกันอีกมากมายถึงสภาพปัญหาที่เกิดจากมาตราดังกล่าว แม้จาก การศึกษาจะพบว่าศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยออกมาในประเด็นที่เป็นข้อถกเถียงในสังคมแล้ว แต่ผู้ทำการศึกษายังคงมีความเห็นว่า มีหลักการและความน่าจะเป็นตามเจตนารมณ์ที่แท้จริงของ มาตรา 68 ดังกล่าวที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข โดยผู้ทำการศึกษาขอแยกเป็นประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ปัญหาขอบเขตของคำจำกัดความของการใช้สิทธิของบุคคลในการยื่น คำร้องต่อ ศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550
- 2) ปัญหาการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเองโดยลำพังของบุคคลผู้ทราบการกระทำ
- 3) ปัญหาการยื่นคำร้องผ่านอัยการสูงสุดเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผู้ทำการศึกษาจึงขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขในประเด็นและมาตราต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ผู้เขียนเห็นควรให้มีการเพิ่มเติมเนื้อความใน มาตรา 68 แห่งรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

จากเดิม มาตรา 68 บัญญัติว่า บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้าง การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำ ดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงและยื่นคำร้องขอให้ศาล รัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญา ต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสอง ศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว

เป็นมาตรา 68 บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องผ่านอัยการสูงสุดเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีอัยการสูงสุดเห็นว่าเป็นการกระทำตามวรรคก่อน ให้อัยการสูงสุดยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าว เมื่ออัยการสูงสุดได้รับเรื่อง ให้พิจารณาเรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ กรณีอัยการสูงสุดไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ทราบการกระทำดังกล่าวย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้เอง แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการดังกล่าว

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้พรรคการเมืองใดเลิกกระทำการตามวรรคสองศาลรัฐธรรมนูญอาจสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามวรรคสาม ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารของพรรคการเมืองที่ถูกยุบในขณะที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งดังกล่าว

2) เห็นควรให้มีการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ โดยวางหลักเกณฑ์ของ มาตรา 68 ไว้ให้มีความชัดเจน

พิจารณาแล้วเห็นว่า สมควรให้มีการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ โดยวางหลักเกณฑ์การยื่นคำร้องและขยายความใน มาตรา 68 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เพื่อให้เกิดการตีความที่ชัดเจนและเพื่อสร้างบรรทัดฐานแห่งแนวทางปฏิบัติที่เป็นที่ยอมรับของทุกกลุ่มคนในสังคม

3) ผู้เขียนเห็นควรกำหนดระยะเวลาในการให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงตาม มาตรา 68 วรรคสอง

พิจารณาแล้วเห็นว่า ควรกำหนดระยะเวลาในการให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริงตามมาตรา 68 วรรคสอง เพื่อให้เกิดการถ่วงดุลอำนาจระหว่างการใช้อำนาจของปัจเจกชนผู้ทราบเรื่องกับอำนาจรัฐ โดยผ่านการตรวจสอบข้อเท็จจริงทางอัยการสูงสุด อีกทั้งเพื่อเป็นการป้องกันการปฏิเสธความยุติธรรมจากเจ้าหน้าที่หรืออำนาจรัฐ

ศาลเป็นหนึ่งในอำนาจอริปไตย การใช้อำนาจอริปไตยของศาลนั้นมีความเป็นอิสระ แต่ความเป็นอิสระดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่หลักในการควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย มิให้กฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งยังเป็นที่พักพิงของปัจเจกชนในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ปัจเจกชนทั่วไปจึงคาดหวังต่อศาลรัฐธรรมนูญในฐานะองค์กรที่คอยควบคุมการกระทำใดๆ นอกเหนือจากรัฐธรรมนูญไม่ให้ย่างกรายเข้ามากระทบสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคล

ทั้งในสถานการณ์ปัจจุบันในสังคมมีความขัดแย้งในเรื่องแนวความคิดที่ไม่ตรงกัน ในหลายกรณีรวมถึงการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา 68 ด้วย ในแนวคิดที่ว่าสิทธิในการเริ่มต้นคดีของปัจเจกชนย่อมเป็นสิ่งที่จะต้องที่สุดและแนวความคิดที่ว่า การใช้อำนาจรัฐเพื่อตรวจสอบการใช้สิทธิของปัจเจกชนเป็นสิ่งที่ไม่สามารถละเลยได้

ดังนั้น จากการศึกษาปัญหาทำให้ทราบว่า การให้สิทธิในการพิทักษ์รักษาความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แม้การให้สิทธิในการเริ่มต้นคดีแก่ปัจเจกชนจะเป็นสิ่งที่ดีและควรธำรงไว้ แต่ถึงอย่างไรมาตรการทางกฎหมายที่ดีก็ไม่ควรมองข้ามการใช้อำนาจรัฐเพื่อตรวจสอบการใช้สิทธิของปัจเจกชนดังกล่าวว่า ได้กระทำและขึ้นอยู่กับหลักของความสุจริตหรือไม่เพียงใด

หากมีการใช้หลักการดังกล่าวควบคู่กันไปโดยให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามคำร้องของปัจเจกชนเบื้องต้น โดยมีเงื่อนไขว่า ในกรณีอัยการสูงสุด เห็นว่าคำร้องมีมูลให้ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ แต่หากอัยการสูงสุดมีความเห็นว่าคำร้องดังกล่าวไม่มีมูล อัยการสูงสุดจะไม่ดำเนินการส่งคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในกรณีนี้ ปัจเจกชนย่อมมีสิทธิเสนอคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้เอง แต่ศาลรัฐธรรมนูญสามารถนำความเห็นของอัยการสูงสุดมาประกอบการพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของผู้ร้องได้ เพื่อให้การพิจารณาวินิจฉัยคำร้องดังกล่าวของศาลรัฐธรรมนูญมีความรวดเร็วและทำให้คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีความชัดเจน และเป็นที่ยอมรับในสังคมยิ่งขึ้น ดังนี้แล้วจะเป็นการประนีประนอมระหว่างสิทธิในการยื่นคำร้องของปัจเจกชนและการตรวจสอบการใช้สิทธิของปัจเจกชนเป็นอย่างดี อีกทั้งยังทำให้คำร้องที่ขึ้นสู่ศาลรัฐธรรมนูญต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นของอัยการสูงสุด จึงอาจทำให้คำร้อง

ที่ขึ้นสู่ศาลรัฐธรรมนูญมีปริมาณไม่มากจนเกินไป และป้องกันการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตของปัจเจกชน
อีกด้วย

ดังนั้นแล้วจะทำให้ความขัดแย้งในสังคมอาจลดน้อยลง เป็นทางออกแห่งความขัดแย้ง
ที่ผู้เขียนเห็นว่าแม้จะเป็นทางแก้ที่ไม่เป็นการยุติธรรมที่สุดแต่อาจทำให้ความขัดแย้งยุติอย่างเป็นธรรม